

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta . . . 13.—
za četrt . . . 6-50
za en mesec . . . 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravištvu:

Za celo leto naprej . . . K 22-40
za pol leta . . . 11-20
za četrt . . . 5-80
za en mesec . . . 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v. na
mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Upravišškega telefona št. 188. —

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13
za trikrat . . . 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Naš knezoškof na čelu
„Slovenski Straži“.

Prevzvišeni knezoškof Anton Bonaventura Jeglič je pristopil k »Slovenski Straži« kot ustanovnik z ustanovnino 200 K. Obenem je Prevzvišeni namen »Slovenske Straže« dvigniti slovensko ljudstvo na temelju katoliške vere, krščanske pravosti in poštenosti ter gospodarske okrepitve zlasti kmečkih ter delavskih slojev visoko pohvalil in izrazil veselo upanje, da bodo katoliškomisleči del našega ljudstva, na čelu mu katoliško izobraženstvo, duhovsko in posvetno, akademiki, Orli, člani Marijinih družb, naša vrla, za vse dobro navdušena dekleta, moške in matere, člani izobraževalnih društev, v »Slovenski Straži« vztrajno in vneto vsak čas delovali za dušni in gmotni napredek slovenskega naroda.

150!

V teku enega samega meseca šteje nanovoustanovljeno društvo za obrambo slovenstva »Slovenska Straža« že 150 podružnic po vsi slovenski deželi. To je uspeh, ki smemo biti nanj ponosni, kar je velikoveč vredno, nam pa tudi jamči, da bo slovensko narodnoobrambno delo po »Slovenski Straži« vse naše ljudstvo od morja do planin, ki nas ločijo od Nemca, prekrvasilo z novim duhom, z novo vnemo, z novimi vzori v obrambo naše vere, našega doma in našega jezika, posvečenega in med kulturne povzdignjenega po svetih bratih Cirilu in Metodu.

Naša »Slovenska Straža« je ljudska straža; ne zbira se v njej šumnega življenja želja in tega življenja obenem že sita »inteligenca«, ne združuje v sebi tistih, ki se brez večnih idealov in neminljivega temelja globokega verskega prepričanja omamljajo z umetno navdušenostjo za delo za tisti narod, ki ga sicer ne poznajo — ne! — v taboru »Slovenske Straže« je slovensko ljudstvo, je resnično naše ljudstvo, je naš trdni kmet, naša plemenita kmečka mati in naše pošteno pravokretno slovensko dekle, je naša zorna in jedrna slovenska mladina.

Na čelu pa vidimo v »Straži« našega prebлага knezoškofa, ki mu v ljubezni in dejanski skrbi za slovensko ljudstvo ni enakega in našega političnega voditelja, dr. Šustersiča, ki je prvi naš narod vodil do resničnih zmag!

V ozadju pa — kakor vrelo, ki iz njega potekajo mogočne vode — so naša izobraževalna in nabožna društva, ki bodo izurila bojnikov za »Slovensko Stražo«, ki jim bodo dala tiste večkratne in nezlomljive moči in v njih zanetila tisti ogenj, ki se more užgati le tam, kjer kraljuje ljubezen do Boga in zato tudi ljubezen do njegovega ljudstva.

Stoinpetdeset! Tako štejemo že danes, kaj še, ko bo misel narodne obrambe prepojila vsako slovensko dušo, se naselila v vsaki slovenski koči! Dosedanji uspehi nas bodrijo in kličejo k še večjemu delu, k še silnejšemu navdušenju: »Slovenska Straža«, vedno naprej!

Pred razsulom.

Ljubljana, 5. julija.

Boj proti Slovanom sovražnemu vladnemu zistemu se nadaljuje z vso odločnostjo. Ni bilo kmalu Slovanom tako sovražne vlade, kakor je sedanja, ki, da oprta le na malo, neznatno večino, vedno izkuša svojo slabost zakriti z ošabnostjo in z odkritim sovraštvom nasproti Slovanom. Zdej se gre za to, da dobimo Slovenci, kar zahtevamo, odkar smo se narodno probudili. Za to se gre, da se nam da, kar smo že deloma imeli v prvi polovici — minulega stoletja: slovensko vseučilišče. Iz strahu in iz ljubezni do nemškega zistema se vlada ni pogajala z našimi zastopniki o naših prosvetnih zahtevah. Mogoče ji je že žal, ker tega ni storila. Prvi strelji vrlih naših junakov poslancev so napravili v vrstah bahate delovne vladne večine tako vrzel, da je šla vladna večina v soboto spat, mesto da bi ostala na straži pred prodirajočo četo jugoslovanskih junakov za naše pravice.

Mržnjo sedanje vlade nasproti Slovanom čutijo tudi Poljaki, ki so držali Bienenrtha in njegov zistem. Poljaki imajo po že sklenjeni postavi zagotovljeno, da dobe kanale, ampak Bienenrth jim je povedal, da kanalov ne bo gradil. Če bi se šlo za ljubljensko sedanjega vladnega zistema, Nemce, bi se Bienenrth ne bil upal storiti, kar je storil Poljakom, a ker se gre za Slované in

ker se gre za tiste Poljake, ki jih hoče pohrustati pruski junak in jih ponemškutariti, jim je zadal kľofuto, ki jo sicer zelo potrpežljivi Poljaki niso mogli tebi nič meni nič prenesti.

Poljaki so odločno zaropotali. Pokazali so očitno, da si diplomatično, da nasilja proti boju jugoslovanskih poslancev ne bodo podpirali. Bienenrth je izkušal Poljakom odkupiti kanale. Načelnik »Poljskega kola« Glabinski je včeraj naznanil Bienenrthu, da zahteva za regulacijo galiških voda in pa za zgradbo galiških kanalov 250 milijonov kron. Bienenrth, ki je sedel v sredi poljskih ministrov Bilinskega in Dulebe, je izjavil, da ima v ta namen le 112 milijonov kron, a da mora to vsoto razdeliti na Nižjo Avstrijsko, Moravsko, Šlezijo in Galicijo, ki bi dobila po vladnem ključu največ 50 milijonov kron. Zvečer je Bienenrthov odgovor Glabinski izporočil »Poljskemu kolu«. Poljski poslanci so bili grozno razburjeni in ogorčeni. Korytowski, ki je predlagal, naj bi se nadaljevala pogajanja z vlado, se sploh ni upal k seji »Poljskega kola«, ker je dobro znal, da bi bil izžvižgan. Za opozicijo proti vladi je 80 odstotkov poljskih poslancev. Vsa dozdej došla poročila trde, da stopi »Poljsko kolo« v opozicijo proti Bienenrthovi vladi.

O včerajšnji seji proračunskega odseka se nam piše z Dunaja:

Po dogovoru pretekle sobote je bila današnja seja mirna. Pri začetku seje je poslanec Korošec zahteval, da se prečita zapisnik zadnje seje. Po prečitani se je pritožil in protestiral proti temu, da niso vpisani posamezni vloženi predlogi po vsebini in zahteval, naj se v prihodnje to bolj natančno vrši. Poslanec Morsey se je odpovedal besedi, katero dobri Gostinčar, ki je govoril o razmerju visokih šol z narodnega stališča. Gostinčar je vložil 183 resolucij. Za Gostinčarjem je govoril socialnodemokratski poslanec Nemec, ki se je zaganjal v obstrukcijo, češ, da to ni prava pot vreči vlado. Za Nemcem je govoril Staniek, ki se je toplo zavzel za slovenske visoke šole. Končno je tudi poslanec Choc govoril za slovenske zahteve in izjavil, da bo vstopal za Slovence. Seja se je zaključila ob 3. uri popoldne.

Bojni klic Nemcev čimdalje gineva. Korajža, ki so jo kazali, je šla spat. V soboto so hoteli prirediti dolgo, čez nedeljo trajajočo sejo Toda ni šlo. Moč je opešala in trudna telesa so šla raje k počitku, kakor pa raztepavati trde slovenske orehe. Jutri, v torek, se prične po stvarnih popravkih specialna de-

bata. Trd oreh, ki ga Nemci in njihovi združeni prijatelji ne bodo strli.

Danes popoldne prične proračunski odsek specialno debato. Postava o laški fakulteti ima pet paragrafov. — Nemški vladni listi poročajo, da bodo brezdvoybe obstrukcionisti govorili k vsaki točki in da je že zato gotovo, da bo 50 »trajnih« govorov. Zdej pa še 50 resolucij, o katerih vsaki razprava. A če bi že nazadnje prišla laška fakulteta iz odseka v zbornico, potem bi šele videli vladinovci in tudi malodušni dvornosvetniški bojazljivci, po čem je mast z dolgotrajnimi govori in z glasovanji po imenih. Vladinovci to dobro znajo in zato že kar odkrito in prikrito priznavajo, da je vlada protislovanskega zistema že bitko izgubila, da si ni niti pravzaprav začela.

Nič ne pomaga, da vlada spletkari po časopisju, nič ji ne pomaga, da hujša Poljake proti Rusinom, nič ne pomaga Moric Benediktove grožnje v klasični mavšlevi nemščini: »Die Slovenen bekommen nichts, aber gar nichts«. Spore med bratskima slovanskima narodoma Poljaki in Rusini bodo morebiti prej kakor to mislijo Nemci, ki slovanske duše prav nič ne poznajo, že Poljaki in Rusini sami poravnali, če bo že to Nemcem všeč ali ne. Kljub krvi, ki je rdečila lvovsko zemljo, je načelnik »Poljskega kola« Glabinski izjavil, da se za zdaj le z ozirom na razburjenje lvovskega poljskega prebivalstva ne pogaja z ozirom na rusinske vseučiliške zahteve. Izjava previdnega diplomata Glabinskega je najboljši odgovor na Bienenrthove spletke po svojih listih, ki izkuša napeljavati vodo lvovskih dogodkov na svoj razsuti mlin.

Položaj: Vladna večina v razsulu. Poljaki zapuščajo Bienenrthovo morje s polnim parom in z razprostrtimi jadri. Kaj stori Bienenrth, ne znamo. Ali gre sam, ali odgodi zbornico, ali jo razpusti? Nam vseeno. Pravzaprav bi moral Bienenrth že odstopiti, ker nima več večine, a vladni listi javljajo, da ostane do jeseni. Ali vpreže Bienenrth v svoj voz republičanske socialne demokrate? Nam vseeno. Mi se ne strašimo bodočnosti. Naše čete so trdno strnene. Po ljudstvu in iz ljudstva izhaja moč naših poslancev. Prav nič se ne strašimo tudi novih volitev ne, na katere se že pripravljajo vsenemci. Mi smo nanje pripravljeni vsak trenutek. Do jeseni, pravijo, se bo še držal Bienenrth; mogoče, mogoče tudi ne. Badeni, Körber, Beck, Gautsch, vsi so mislili, kako trdno stoje, a ko tega niti sami niso pričakovali, je bil izrečen kratek, lapidaren,

LISTEK.

Dekle z bliseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. —
Prevel J. M.

(Dalle.)

»Devet jih je,« je zamrmrala Nehušta, ki je poslušala rjovenje, »vse stare, kraljevske živali. Ko jih poslušam, zdí se mi, da se mi vrača mladost. Da, da, jaz voham puščavo in vidim, kako se dviguje dim iznad šotorov mojega očeta. Kot otrok sem jaz leve lovila, sedaj bodo levi mene lovili.«

»Vode, vode!« zakliče Rahela in se zgrudi na tla.

Z zamolklim vzdihom se Nehušta sočutno skloni k njej. Položi svoje čvrste roke pod nežno postavbo svoje mlade gospodinje, jo dvigne kakor otroka ter jo nese na sredo dvorišča k vodnjaku. Tu položi svojo gospodinjo na zemljo s hrbtom proti kameniti ograji in ji škropi obraz z vodo toliko časa, da se je zopet zavedla.

Naglo ona so se med tem odprla nekak omrežena vrata in skozi nje je prišlo nekaj mož, ženskih in otrok.

»Novodošli iz Tira! Prav zadnji

čas ste prišli, da ne zamudite plesa z levi,« je kričal čuvaj Ruf pri vratih. »Le noter, krščanski prijatelji, le noter, tu zavžijte svojo zadnjo večerjo po svojih šegah. Tam najdete dosti kruha in vina. Jejite, lačni prijatelji, jejite, predno izginete v nebesa ali pa — v želodce naših levov.«

Neka stara ženska, ki je zadnja prišla — ni mogla namreč naglo hoditi — se obrne in pokaže s svojo palico na zasmehovalca.

»Ne klevetaj, ti poganski človek,« je rekla, »ali bolje, je klevetaj in prejmi svoje plačilo. Jaz, Ana, ki imam dar prorokovanja, povem tebi, odpadniku, ki si bil nekdan kristjan in si radi tega dvakrat kriv, da si tudi ti povžil svojo zadnjo večerjo na zemlji!«

Ruf, ki je iz dobičkarije zavrgel krščansko vero in je sedaj trpinčil one, ki so bili nekdan njegovi bratje, je divje zaklel in potegnil nož izza svojega pasu.

»Ti mi groziš z nožem? Boj se, ker smrt je blizu!« je rekla Ana in odšla za svojimi tovariši. Čuvaj pa je prebledel. Ko je bil še kristjan, je slišal, kaj so govorili o Ani in njenem preroškem daru.

Pot je tujce vodila mimo vodnjaka, kjer sta stali Rahela in Nehušta. In jih pozdravili.

»Mir z vami,« reče Rahela.

»V imenu Kristusovem, mir s teboj,« so odgovorili ter šli mimo in dalje proti obokom, kjer so bili zbrani ostali jetniki.

Ko je prišla stara Ana bližje, se Rahela obrne, da ponovi svoj pozdrav, toda zamolklo vzklikne:

»Mati Ana, ali ne poznate Rahele, Benonijeve hčere?«

»Rahela!« vzklikne žena in se zgane. »Dete moje, kako prideš ti semkaj?«

»Po oni poti, po kateri moramo hoditi mi kristjani,« reče Rahela žalostno. »Toda sedite, utrujeni ste; Nu, pomagaj ji!«

Ana priklama in se počasi vsede na stopnjico pri vodnjaku.

»Daj mi piti, dete,« je rekla, »kajti pripeljali so me semkaj na muli daleč iz Tira; zelo sem žejna.«

Rahela zajame z rokama vodo — druge čaše ni imela — in Ana je slastno pila in večkrat izpraznila perišče.

»Bogu hvala za to pokrepčilo! Kaj si dejala? Benonijeva hči kristjana? In tukaj in sedaj? Bogu hvala tudi za to! Čudno, da nisem slišala o tem; toda bila sem v Jeruzalemu dve leti, od tam so me minulo soboto pripeljali kot jetnico nazaj v Tiro.«

»Pa tudi tega ne veste,« reče Rahe-

la, »da sem se med tem omožila, da pa sem sedaj vdova!«

»S kom si se poročila, draga?«

»S trgovcem Demasom. Pred šestimi meseci so ga umorili tam v Beritu.«

»Čula sem o njegovi smrti,« odvrne Ana. »Bil je dober in plemenit človek in njegova duša biva sedaj v nebesih. Ni se maral boriti z gladiatorji in radi tega so ga na ukaz Agripe obglavili. Vendar ne plakaš, in povej mi svojo zgodbo. Malo časa nam preostaja za solze in morebiti nam kmalu ne bo treba več plakati.«

Rahela si obriše oči.

»Moja zgodba je kratka in žalostna. Demas in jaz sva se večkrat srečala in se rada imela. Moj oče pa ga ni maral, ker je precej vsepošno tekmoval z njim v trgovini; moj ženin je bil Jud, ker v onih časih ni poznal boljše vere; ker je pa bil bogat, je konečno moj oče privolil v zakon in tedaj sta postala družabnika v trgovini. Nekako mesec dni potem so prišli apostoli v Tiro in midva sva poslušala njihove govore, ker sva iz radovednosti želela spoznati nauke te nove vere, katero je moj oče tako zasramoval. Oče je namreč, kakor znano, eden izmed najstrožje vrste Judov. Končno sva se prepričala, da je krščanska vera prava, verovala sva in sva bila krščena. Sveti apostoli so

vojaški stavek: »Excellenz, ich danke für Ihre Dienste«. Vlada večina v razsulu, na Ogrskem močna vladna parlamentarna večina. »Danke« se izpregovori morebiti preje, kakor to mislijo tisti, ki za plačilo iz skrivnih jaslí zobljejo za vzdrževanje protislovanskega zistema rumeno zlato. Ne malo, če ne vseh zaslug, ima naša delegacija, da stojimo pred razsulo sedanje protislovanske vladne večine.

Vsa srca v plamenu!

Včeraj je bil bajen večer. Klic »Sl. kršč. soc. zveze« in njene hčerke »Slov. Straže« je dvignil stotine in stotine slovenskih mož in mladeničev, da so s plamtečimi kresovi sinoči pokazali globoko češčenje svetih solunskih bratov. Lahko rečemo, da je včeraj zvečer manifestirala cela Slovenija in na to manifestacijo, na ta velikanski odziv, je lahko ponosna naša organizacija. Nihče drugi ni mogel spraviti kaj takega skupaj, še-le ko je zadonel klic naše organizacije, je vstalo ljudstvo in zažgalo na stotine kresov v znamenje, da sv. Cirila in Metoda ne pusti omadeževati od onih, ki se ogibljejo cerkve, a hočejo imena svetnikov izrabljati. Sv. Ciril in Metod ostaneta nerazdružljivo spojena z **vernim katoliškim ljudstvom!**

Samo z ljubljanskega Gradu se je videlo sinoči na stotine kresov. Visoko vrh Krma so plamteli kresovi, na Šmarni gori so goreli kar trije kresovi, zlata naša ljubljanska okolica, Gorenjska, Dolenjska, posebno kamniška okolica so bile kar potresene s kresovi, vse naokoli je prodirala svetloba proti Ljubljani, — ki pa je bila s svojim Gradom črna, temna predstavnica liberalnega nazadnjaštva. Prijazna liberalna magistratna gospoda je celo ugasnila električne luči, ki navadno vsak večer in ponoči gore na poti na Grad! Ljubljanski podružnici »Slovenske Straže« sta žgali kres na Golovcu. Vsi, ki so zrlí včeraj čarobno razsvetljene naše gore in planine, so edini v tem, da toliko kresov gotovo še nikdar ni gorelo kot letos.

Svetili so se povsod, v dolinah, hribovih in gorah. Kamorkoli se je gledalo, povsod so goreli kresovi. Poleg kresov se je krasno videlo goreti raznobarvne umetalne luči. Številne rakete so visoko razsvetljevale zrak — posebno z Golovca in cerkve sv. Petra — strelili so doneli v tiho noč, bučeč narod k delu za ideale sv. Cirila in Metoda. Vsem, ki so pripomogli do tako sijajne manifestacije, ki je bila obenem prvi pozdrav našega ljudstva »Slovenski Straži«, hvala, hvala, pa z istim navdušenjem naprej na delo v »Slovenski Straži«!

× × ×

Z Viča-Glinca se nam piše: Sinoči — predvečer sv. Cirila in Metoda — je naše izobraževalno društvo zopet pokazalo svojo delavnost. Poskrbelo je, da se je nad vse slovesno počastil ta večer. Nimamo visokih hribov, s katerih bi bili s kresovi naznanjali svojo zvestobo do slovanskih blagovestnikov in ljubezen do obmejnih tiskanih bratov, zato smo porabili ponosni zvonik župne cerkve. Kolikor je bilo mogoče, smo ga v naglici razsvetlili. Umetalni ogenj z zvonič je čarobno rassvitljeval okolico — rakete so švigale v zrak — topič je pa z zvonika gromel po lepi župniji. Pod zvonikom se je pa zbral

kmalu odšli in naju blagoslovili pred odhodom, Demas pa, ki ni hotel imeti nobene skrivnosti pred mojim očetom, mu je odkrito povedal, kaj je storil. Oh, mati, to je bilo strašno! Kako je divjal, vpil in naju proklinjal v svoji togoti, kako je zasramoval Onega, ki sva ga midva molila! Ker se nisva hotela odpovedati svoji veri, naju je ovadil duhovnikom in so naju izdali Rimljanom, ki so naju zgrabili in vrgli v ječo. Premoženje mojega moža je večinoma pripadlo mojemu očetu, kolikor ga niso pokradli Judje in Rimljani. Več mesecev sva bila v ječi tu v Cezareji, potem pa so odpeljali mojega moža v Berit, da bi se izuril kot gladijator in tamkaj so ga umorili. Jaz pa sem ostala še dalje tukaj s svojo zvesto služabnico Nehušto, ki je tudi kristjana. In sedaj je po ukazu Agrije prišla vrsta name in nanjo, da danes umrjeva.

»Draga moja, radi tega ne bi smela plakati, ne, vesela bi morala biti, kajti našla boš obenem svojega moža in svojega Odrašenika.«

»Mati jaz sem vesela, toda jaz čakam poroda. Radi otroka plakam, ki sedaj nikdar ne bo rojen. Da je otrok rojen in krščen, tedaj bi bilo vse dobro. Toda, to je zame nekaj strašnega ker se to ne zgodi.«

(Dalje.)

polnoštevilni društveni zbor ter je prav lepo zapel več za ta večer primernih pesmi. Ljudstva se je bilo nabralo na stotine. — Prihodnjo nedeljo, to je 10. julija, se bomo pa pridružili drugim bratom in sestram po širni slovenski domovini v močni »Slovenski Straži«. V ta namen bo društvo ob 4. popoldne priredilo v prijaznem gozdiču pri Brdniku nad Vičem veselico z bogatim programom. Če kdo od somišljenikov ne bi slučajno dobil povabila, naj se blagovoli zadovoljiti s temi vrsticami in naj prihiti v nedeljo k Brdniku, da se tam v obilnem številu zbrani pogovorimo in vnamemo za skupno pomoč in v obrambo skrajnih mej naših sobratov.

Bohinjci na svojih gorah.

Iz Bohinjske Bistrice se nam piše z dne 4. t. m.: Nocojšnji večer je bil naš vrli mladini v čast in ponos. Z posebnim veseljem so prižigali na okrožju naših gora in gričev kresove v čast sv. Cirilu in Metodu. Nobena vas skoraj ni zaostala. Ob večernem mraku zasvetili so kresovi na Ravneh, na Črni Prsti, Stovečem rovu, Rudnici, Lepenjah in domačem pašniku. Bistriški pevci pa so še posebno okrasili breg za vasjo. Postavili so jambor z mnogimi raznobojnimi prižganimi lampijoni. Slovenske barve kajpada so žarele iz njih. V tej bajni svetlobi zbrali so se peveci, peli so s tolikim navdušenjem: »Lepa naša domovina«, »Hej Slovenci«, »Slovenec sem« itd., da se je rodoljubu samega veselja topilo srce in vzbudilo prepričanje, to ljudstvo je zvesto veri in domovini. Slovan gre na dan. Naj še omenjam, da je podružnica »Slovenske Straže« osigurana. Občinski odbor je podaril »Slovenski Straži« 20 kron. Vivant sequentes!

V višnjegorski okolici

je gorelo 4. julija vse polno kresov. Z planinice nad Višnjo goro se je naštel 26 kresov, z Starega grada preko 50. Umetni ogenj in rakete so čarobno švigale nad mestom po ozračju, po zaslugi g. župana. — V nedeljo, 10. julija pa ustanovimo podružnico »Slovenske Straže«.

Iz litijske okolice

se nam poroča: Sinoči na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda je tukaj gorelo toliko kresov po hribovih in dolinah, kakor še nobeno leto doslej. Pokanjanja topičev ni bilo ne konca ne kraja. Posebno so se odlikovale župnije Šmartno, Sava, Vače, nad vse veličasten pa je bil kres na Sveti Gori. Iz tega spoznamo, kako naše verno slovensko ljudstvo spoštuje svoje svetinje! Sveta brata Ciril in Metod, čuvajta slovenski rod!

ŠPANSKA VOJSKA POMNOŽENA.

Madrid, 4. julija. V vojnem proračunu se je določilo 115.692 mož stalne vojske, namesto 80.000 v prejšnjem letu. To zvečanje števila vojakov se tiče zlasti afriških garnizij.

Dnevne novice.

+ Na čast svetima Cirilu in Metodu

so se danes po vsem Slovenskem brale svete maše v spomin na njuno sveto življenje po načelih katoličanstva, njune trajne in trdne zveze z rimsko stolico in njunega vnetega delovanja med Slovani, da jih od poganškega življenja odvrneta in združita s Kristusom v katoliški cerkvi. Naj bi blagoslov, ki se je danes razlival z oltarjev po vsej slovenski domovini, posvetil tudi delo za našo »Slovensko Stražo«, ki hoče kot prva naša narodno-obrambna organizacija slediti stopinjam slovanskih svetnikov, ki sta slovenski narod povzdignila npravno in tako ustvarila temelj za resnično narodno delo.

+ 10. julij bo eden najlepših dnov v naši katoliški organizaciji, odkar obstoja. Kakor razvidimo namreč iz poročil, ki so nam došla iz vseh krajev, se povsod delajo veličastne priprave za prihodnjo nedeljo. Povsod, kjer so Orli, so ti v zvezi z dekliško organizacijo in z možmi ter ženami v izobraževalnem društvu prvi pri delu, da se 10. julij kar mogoče sijajno proslavi in se cela slovenska domovina prepeče s podružnicami »Slovenske Straže«. 10. julija bodo naša društva pokazala, koliko je v njih sile, navdušenja in sposobnosti za požrtvovalno narodno delo!

+ Slomškovi spisi o sv. Cirilu in Metodu bodo izšli v soboto, dne 9. julija, v založbi »Katoliške Bukvarne«. Knjigi je pridejan zgodovinski pregled o češčenju sv. Cirila in Metoda med Slovenci. Cena 1 K.

+ Javna okrožna telovadba Orlov v Dobropoljah. V nedeljo, dne 3. t. m. se je vršila javna okrožna telovadba Orlov v Dobropoljah. Dopoldne so se udeležili Orli skupno službe božje pri

sv. Antonu na Zdanskem Rebru. Po sv. maši je bilo predavanje poleg cerkvice sv. Antona pod lipami. Predaval je br. dr. Pogačnik iz Ljubljane. V svojem navdušenem govoru je zbranim Orlom in ogromni ljudski množici pojasnil cilje orlovske organizacije. Orle je pozdravil jako lepo tudi v imenu občine videmski župan, zunanje goste pa je pozdravil nadučitelj br. Štrukelj. G. kapelan Orehek je svaril v zabavnem govoru Orle pred takim obnašanjem, kakor ga kažejo nam nasprotni organizacije. Orlov je nastopilo v kroju nad 180. Popoldne so se Orli udeležili skupno rožnovenske procesije. Po procesiji je bila javna telovadba. Proste, kakor tudi orodne vaje so se res fino izvajale, mnogoštevilni gledalci so bili lahko zadovoljni. Med telovadbo je svirala godba Orlov iz Škocijana pod vodstvom g. župnika Jereba. Telovadbe so se udeležili odseki Dobropolje, Ribnica, Velike Lašče, Rob, Krka, Loški Potok ter zastopniki ljubljanskega odseka.

+ Desetletnica. Gg. duhovniki, ki so leta 1900 zapustili ljubljansko seminarije ter vstopili v dušno pastirstvo, obhajajo svojo desetletnico dne 13. julija pri M. b. na Brezjah. Zahvalno duhovno opravilo bo ob deveti uri.

+ Belokranjska železnica. Komisijoneli ogled za določitev postaj belokranjske železnice bo 12. in 14. t. m., in sicer 12. t. m. v Novem Mestu, 14. t. m. pa v Črnomlju. Vpoštev pridejo sledeče postaje: Novo Mesto, Kandija, ki je projektirana kot postajališče, Virčna vas, Uršna sela, Semič, Črnomelj, Gradac, Metlika.

— Na Rovih priredi tamošnje k. s. izobraževalno društvo prihodnjo nedeljo popoldne ob pol 4. društveno veselico s petjem, dvema predstavama in tombolo v korist obmejnim Slovencem. Pridite obilno, domači in cenjeni sosede! — Dne 11. t. m. ima društvo izlet k izviru kamniške Bistrice.

— Predavanje v Domžalah. 26. junija je v kat. izobraževalnem in podpornem društvu v Domžalah predaval g. Vekoslav Ravnikar o boju zoper pijančevanje, s pomočjo skioptikona. — Daj Bog, da bi predavanje obrodilo prav mnogo sadu! — Isti dan se je v Domžalah zasnova že tudi podružnica »Slovenske Straže«. Izvolil se je sledeči odbor: učitelj Franc Kuhar, predsednik; župnik Franc Bernik, tajnik; Franc Končan, blagajnik, in Manica Šmon, odbornica. Udje se prav pridno oglašajo.

— Ogenj. Na Sinjem Vrh ob Kolpi, je dne 30. junija že tretjič v 45. letih pogorel posestnik Mate Medved (v. Pavleč) na h. št. 59. — Nekaj pred šestimi uro popoldne, ko je bilo vse pri košnji, je nenadoma izbruhnil ogenj in mu do tal vpepelil hišo, kaščo, skedenj, hlev in svinjak. Zgorelo je vse, tudi krava in trije prasci. Iz goreče kašče, ko je bila že v plamenu v podstrešju in pritličju je rešil gospodinja vrl zidar skupiček za par volov, ki jih je ravno kar prodal. Št. 59. je zadnja hiša v vasi in je, Bogu hvala, precej močan veter neprestano pihal v smeri od vasi proti hiši, sicer bi bil ves, le s slamo kriti, 63 številki broječi Sinji vrh z vsemi, kakor gnezdo na kupu stoječimi hišami in gospodarskimi poslopji — velikansko pogorišče. Domači brizgalni in sosedna iz Špeharjev so neprenehoma delovale celo noč do poznega jutra, ali kaj ko vode nimamo, za vodovod pa zaman prosimo. Pogorelec Mate Medved je v Ameriki in ni bil zavarovan. Škoda ima nad 15.000 K. Potrkam na usmiljena srca in prosim zanj in njegovo družino pomoči. — Župni urad Sinji vrh, p. Vinica. — Alojzij Jerič.

— Pravila šolskega društva »Ljudoviti Gaj« na Sušaku je hrvaška vlada sedaj potrdila ter bo društvo takoj pričelo delovati.

— Naknadna prememba določitve čiste teže pri zacarinjenju na Nemško poslanega blaga. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se je naznanil razpis pruskega finančnega ministrstva, zadevajoč naknadno premembo določitve čiste teže pri zacarinjenju blaga, ki ga je odpraviti po čisti teži. Razpis je interesantom v zbornični pisarni na vpogled.

— Vlomilec zabodel redarja. Minoli petek je v Zagrebu nek moški dvakrat prinesel v zastavljalnico različne nakit; ko je drugega dne dopoldne z enakimi stvarmi zopet prišel, je uradnik po slugi obvestil policijo. Med potjo je dotični sluga srečal detektiva Foteza in ga prosil, naj pazi na dotičnega moškega, dokler ne dojde pomoč. Fotez je takoj sledil zastavljalcu in kmalu spoznal v njem glasovitega M. Turka, ki ga je policija že dalj časa iskala. V neki veži je Fotez Turka aretiral in mu desno roko zvezal z vrstico. Nekaj časa je Turk voljno sledil, potem pa se je nenadoma iztrgal, potegnil nož in ga zasadel detektivu v roko, potem pa

zbežal. Fotezu se je curkoma vtila kri, ker je bila prerezana glavna žila, vendar je stekel za Turkom. A kmalu se je nezavestno zgrudil in Turku se je posrečilo uteči. Foteza so prenesli v bolnišnico, kjer se je za hip zavedel in rekel: »To je bil Turk.« potem se je onesvestil. Rešitev je dvomljiva. Turka še niso dobili.

— Umrjena dekla. V noči na 4. t. m. so dobili v Mostah, okraj Radovljica, umorjeno deklo Marijo Martinkjak. Sodnijska komisija je odšla na kraj zločina.

— Šest oseb težko ranil. Iz Pulja poročajo: V nedeljo zvečer je prišel v neko tukajšnjo zloglasno hišo težak Ignačević ter zahteval od neke prosti, tutke cigaret. Ker mu ta ni hotela dati zahtevanih cigaret, se je Ignačević tak ko razjezil, da je štiri moške in dve prostitutki, kateri so ga hoteli pomiriti, z nožem težko ranil, in sicer tako, da so jih morali odpeljati v tukajšnjo deželno bolnišnico. Podivjanca je policija odvedla v zapor. Zloglasno hišo je pustila policija zapreti, kar je bilo gotovo najpametneje.

— Dobave za turško vojno upravo. Tvrde, ki se zanimajo za dobave za turško vojno upravo, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani važna zaupna pojasnila.

Ljubljanske novice.

Ij Smrten udarec klerikalizmu pomeni po »Narodovem« razmotrivanju tista velika požaruška slavnost, ki so jo njo praznovali jubilej Družbe, ki je vse prej nego Ciril Metodova. To je vendar prebadačo. Kakšen smrten udarec pa je za naše katoliškomisleče ljudstvo, če roji 15.000 iz vseh krajev Slovenije privabljenih ljudi po Tivoliju, da praznuje sode, plešejo, se po hosti sprehajajo ali pa se, kakor poroča »Einost«, medtem ko zunaj divja vihar, v paviljonih tesno skupaj stiskajo? Ali je nam v škodo, če ljudje zapravljajo četrtega ves svoj zaslužek od prvega, si nakopljejo mačke in podobne reči? Na po tem ne bo glava bolela. Tisti otroci in dekleta, ki na takih veseljih srkajo vase strupenega duha liberalizma in že v zgodnji dobi hodijo v te visoke šole lahkomišelnosti, tudi hvalabogu niso naši. Slabe posledice teh ljudskih taborov bodo le liberalci čutili na sebi in jih na svoje otroke podedovali. Mi dobri vemo, da mnogo svobodomišelnih, resnih mladih mož hudo obsoja, da je liberalna stranka zopet oživela to brezumno veselničarstvo, kjer se ljudstvo namesto da bi se vzgajalo, navaža k zapravljenosti, mladino pa v velikem stilu kviri. Le pogledjte toliko ljubljanskih otrok! Koliko resničnih otrok je še med njimi? Že v prvem razredu ljudskih šol so ti »malčki« prepojeni besnega političnega sovraštva, so pri vseh demonstracijah prvi, znajo zmerjati kakor najboljši izkušeni fakini, in komej so godni, so že nagnjeni. Ali moramo nimamo prav? Le naprej tako s prerejanjem takih veselij, pa vas bodo vaški otroci kleli. Na denarju, ki ga Družba na ta način dobi, ni blagoslova. Tega ne rečemo, kakor da bi ji ga ne privoščili, ampak ker je veliko drugih načinov, kako se da za narod dobiti denar, ne da pri tem narod sam trpi gmotno in moralno. Tista Družba, ki je prvi namen mladino etično dvigala — zakaj le v tem je okrepjenje slovenstva — je s svojo novo ero liberalnega veleveselčenja svoj namen zatavila in tako sama svoje delo podirala. »Ljudski« tabor 4. t. m., ki je bilo resnično slovenskega ljudstva na njen komaj dva odstotka, zato ne pomeni za nas nobenega udarca, ampak je narobe udarec za tiste, ki jih take prireditve tirajo v tisti prepadi, ki se zadnja leta na naraščaju liberalnih meščanskih slojev čedalje bolj jasno opazuje. S tem smo zaključili naša izvajanja o tej stvari, liberalci naj se pa svobodno mamiijo dalje s svojimi »uspehi«.

Ij Na čast Svetima Cirilu in Metodu se je danes zjutraj v stolnici brala sveta maša. Liberalci so sveta brata začetnika katoliške vere in katoliških moralnih načel na Slovenskem, praznovali na narodnem žrtju in popivanju že v nedeljo, vsled česar jih danes seveda ni bilo na slavnostih po cerkvah. Sveta brata Cirila in Metoda je seveda lažje častiti na banketih in pri polnih sodih vina, toda, če je to češčenje svetih bratov ali le češčenje nesvetega alkohola, to je vprašanje, ki nam ni težko odgovoriti.

Ij Gg. pevce somišljenike lepo prosimo, da se gotovo udeležijo današnjih vaje za nastop 10. julija. Pevska vaje se prične točno ob pol 9. uri zvečer v prostorih slov. glasb. društva »Ljubljana«.

Ij Ljubljanski občinski svet je imel sinoči sejo, ki jo je vodil župar

Hribar, ki izjavi, da je ob desetletnici poroke prestolonaslednika Franc Ferdinanda čestital. Prečita prestolonaslednikovo zahvalo. (Dr. Tavčar lahko: Dobro! Dobro!) Spominja se nadalje dne 27. m. m. umrlega obč. svetnika Urbana Ušeničnika. Občinski svetniki vstanejo. Prečita dopis, s katerim deželni odbor soglašal z ustanovitvijo IV. deške ljudske šole in obenem naznanja, da dežela ne more prevzeti plač učitelstvu meščanskih šol. Nato prečita župan odlok kranjske deželne vlade, ki prepoveduje izvesti sklep občinskega sveta glede na učiteljska imenovanja po deželnem šolskem svetu. Dr. Triller dela medklice. Maksu Pletterniku in gđ. Rekarjevi se izreče zahvala, ker sta podarila občini dvajset del. Na dr. Trillerjev predlog se podeli meščanstvo članom načelstva »Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva« gg. Ljudeviju Štricelj, Josipu Turk, Frančišku Barle, Antonu Leutgeb in Antonu Dinter. — Sklene se, da se ponudita dr. Hugonu Peternelu in njegovi soprogi dve parceli na Gestrinovem svetu, parcela 3 za 10 K m², parcela 4 pa za 8 K m², skupno vsota 14.820 K. Ulica, ki pojde čez ta svet, se imenuje Josip Gestrinova ulica. Odobri se dogovor z južno železnico glede na podvoz ob Martinovi cesti. — V Berolinu je zapustil Albin Tertschek ljubljanski občini 10.000 m. Dediči so ponudili ljubljanski občini 10 odstotkov, a občina počaka, kako se bo iztekla zapuščinska zadeva z berlinsko občino, ki ji je volil Tertschek 6000 mark. Poročal je dr. Triller. Na Milohnojev predlog se izdela zakonski načrt, po katerem naj bi smela občina pobirati na sladke opojne pijače 7/96, na žganje pa 14/94 K naklade. Glede na zamenjavo nekaj sveta s Samassom se sklene, da prevzame občina prepisne stroške. — Osrednjemu zavodu za otroško varstvo in mladinsko oskrbo občina ne prestopi. — Odobri se računski zaključek mestnega loterijskega posojila in amortizacijskega zaklada za leto 1909. Prebitek znaša 56.446 K 20 h. — Podeli se stavbno dovoljenje za prizidek k poslopju mestnega dekliškega liceja. — V c. kr. obrtni šoli se napravi pršna kopel. Delo se poveri tvrdki J. Steska za 4820 K. Tudi centralno kurjavo so oddali Jan Steski za 17.000 K. — Pritrdi se vodstvu državnih popotnih pletarskih tečajev, naj se glasi naslov teh tečajev »Državne učne delavnice«. — V izpraševalno komisijo trg. tečaja na mestnem dekliškem liceju se izvoli Alojzij Lilleg, ker volitve ni sprejel Knez. — Z ozirom na ustanovitev poletnega zabavišča za ljudskošolsko mladino se sklene, naj bi prepustil Sokol dirkališče, če pa to ni mogoče, naj se prepusti v ta namen severna polovica tistega travnika, katerega južni del se je prepustil I. in II. državnim gimnazij. Za nabavo učil se dovoli izredni prispevek 300 K II. mestni deški ljudski šoli, 100 K šoli na Karolinski zemlji, kateri šoli se redna dotacija zviša od 42 na 80 K letno. — Odobrita se računski sklepa mestnega vodovoda in elektrarne. Vodovod izkazuje prebitka 24.443 K 73 h, elektrarna pa 4760 K 73 h. — Na dr. Tavčarjev predlog se odstopi pravnemu odseku dopis deželne vlade, ki prepoveduje izvršitev sklepa občinskega sveta glede na deželni šolski svet, da se posvetuje, »ali kaže vložiti pritožbo proti temu fermanu visoke deželne vlade«, kakor pravi dr. Tavčar. — Likozarju odgovori župan, da se napravi javno stranišče pri Karlovskem mostu, ko bodo končana regularna dela v Gruberjevem kanalu. — Župan končno želi vesele počitnice občinskim svetnikom in želi, naj bi prišli med počitnicami, če bo kaka občinska seja, k njej vsaj tisti gospodje, ki stanujejo v ali blizu Ljubljane.

Ij Tat in ponarejalec menije aretovan. Dne 18. junija je dobila »Ljudska posojilnica« po pošti vinkulirano hranilnično knjižico, last postrežkinje Marije Ogrinčeve, stanujoče na Sv. Petra cesti št. 14, na kateri je bilo naloženih 900 K, s prošnjo, da naj jo realizira in znesek pošlje po pošti na A. Muzija, stanujočega na Kongresnem trgu št. 3. Ravateljstvo, kateremu se je pošiljatelj hranilnične knjižice zdelo sumljivo, se je obrnilo na lastnico knjižice in od nje izvedelo, da ji je bila knjižica iz zakljenjene omare ukradena. Zadeva se je takoj naznanila mestni policiji. Policija je nato dognala, da je bil kakih 14 dni poprej pri Ogrinčevi nek mlad, okoli 20 let star moški, kateri je izgledal kakor dijak višjih šol in da je ta prosil Ogrinčevo za podporo. Določnik ji je ob tej priliki pripovedoval, da je prišel iz misijona iz Rima v Ljubljano, da namerava za nekaj časa ostati tukaj in se naučiti pravilno slovenskega jezika. Pripovedoval je Ogrinčevi, da mu zato, ker ima samo 30 kron v to svrhu, primanjkuje de-

narja in da mora zato stanovati v Vodmatu. Rekel ji je tudi, da se bode po dovršenih študijah podal v Ameriko na nek nov misijon in da bode moral seboj vzeti že bolj priletno žensko; ob enem pa jo je vprašal, če bi hotela ona iti z njim. Prekanil jo je tako, da mu je razodela, da ima hranilnično knjižico doma spravljeno v omari. Policija je takoj sumničala, da je dozdveni misijonar izvršil tatvino. Kmalu nato pa je Ogrinčeva dobila po pošti dopisnico s podpisom Rudolf Žizman, češ da je on ukradel hranilnično knjižico in sedaj odšel iz Ljubljane, da ne pride oblasti v roke. Obvestil jo je tudi, da je vse zasledovanje zastoj, ker je bil takrat, ko je bil pri nji obrit, sedaj pa ima zopet brke. Tudi »Ljudski posojilnici« je slepar pisal dopisnico ter prosil v imenu Ogrinčeve, naj ji takoj dopišejo denar. Vse poizvedbe po neznanu so bile brezuspešne. Pred nekaj dnevi pa je naznanil policiji gosp. Leo Franke, da je prišel k njemu v pisarno na Kongresnem trgu št. 6 nek okoli 20 let star moški, se mu predstavil za filozofa, češ, da je sin obče znanega bogataša Ivana Matheisa iz Brežic, ter mu je predložil menjico za 1200 K s podpisom Alberta Stieglerja in Karola Plesserja v eskomptiranje. Ker se je Franketu zadeva zdelo sumljiva, je dozdvenemu filozofu dejal naj pride drugi dan in menjico obdržal; sam pa se je obrnil pismeno v Brežice in dobil odgovor, da Ivan Matheis tam ne eksistira. Franke je takoj zadevo ovadil policiji. Predlagatelj menjice pa se ni več oglašil. Na podlagi poizvedb je bil po detektivih aretovan 21-letni učenec trgovskega tečaja Ivan Stuhec, rojen leta 1889. v Murskem vrhu, pristojen v Zasad, okr. Ljutomer. Pri njem se je našla še obilna korespondenca in še druga ponarejena menjica veletržca Vinko Majdiča v Celju s podpisom Albert Stieger in Karl Plessler na 565 K. Med raznimi pismi na različne stranke je bilo tudi pismo na knezoškofa ljubljanskega, kateremu piše v imenu dijaka Frana Jegliča in ga prosi, naj mu pošlje denar za pot v Jeruzalem. Stuhec je prišel v Ljubljano lansko leto in se vpisal kot privatist v gimnazijo. Njegovemu stanodajalcu Ivanu Frasu je pripovedoval, da ima denar po umrlih stariših in da mu bode vse pošteno plačal. Ko se je nabrala dolga na hrani in stanovanju 135 K, je nekega dne neznan kam izginil. Poiskal si je drugo stanovanje v Zatiški ulici, kjer se je izdal za zavarovalnega potnika. Če se mu je reklo, naj plača dolg, je zmirom pokazal ponarejeno menjico in zagotovil, da bo že pošteno plačal. Neko prodajalko sladšic je z menjico tako preslepil, da mu je izdajala raznih sladkarij za 38 K. Stuhec je imel pri sebi različna pisma in vsako z drugim podpisom. Po večurnem zaslišanju je priznal, da je tudi on dotični, ki je hotel oslepariti rudniškega župnika za 300 kron, češ, da ga je poslal ljubljanski škof, naj mu jih hitro posodi, ker mu je momentno denarja zmanjkalo. Stuhec je slednjič po konfrontaciji Franketu in Ogrinčevi priznal poizkušeno goljufijo z menjico in tatvino hranilnične knjižice. Izročili so ga c. kr. deželnemu sodišču.

Ij Na ljubljanskem učiteljskišču je izpraznjeno mesto privzoričnega glavnega učitelja za pedagogiko in nemščino. Graški »Tagblatt« opozarja nemške prosilce na to mesto ter pravi, da se znanje slovenskega jezika sicer želi, a ni pogoj za ugoditev prošnji!!

Ij Smola kolesarskega uzmoviča. Včeraj popoldne je bilo ukraden ge. dr. Högljerjevi izpred stanovanja damsko kolo, katerega je pa policija z uzmovičem vred dobila. Ponoči je namreč prišel 13-letni šolski učenec Rudolf Pilnauer, rodom iz Malega vrha pri Mirni peči, v Šarcovo gostilno na Karlovski cesti prosjačiti. Ker pa še dosedaj ni običaj, da kolesarji »kljuje pucajo«, je ključavničarski mojster g. Pust zagonetko takoj rešil. Ni mu šlo v glavo, kako more imeti mlad kmetski fant lepo damsko kolo in trkati na vrata. Zadevo je takoj naznanil policiji, ki je fantalina s kolesom vred vzela v svoje varstvo. Dečko je od doma pobegnil in uživa že 14 dni po svetu počitniške dobrote.

Svetnik č. g. Janez Ažman umrl.

Včeraj zvečer je v tukajšnjem »Leonisču« po hudi operaciji, lepo previden s sv. zakramenti v naročju svojega brata izdihnil svojo blago dušo eden najzaslužnejših duhovnikov naše škofije, gorjanski župnik duhovni svetnik č. g. Janez Ažman, mož svetega življenja, izvrsten poznavalec ljudstva, ki ga je kot očeta ljubilo in spoštovalo, on pa je ljubil ljudstvo, katerega dobrobitu je posvetil vse svoje življenje, vse svoje

delo. S svojim modrim poštenjem, s svojim vzgledom in resno besedo, je povsod, kjerkoli je služboval, tako globoko vplival na ljudstvo, da ni imel samo ljudstva za seboj za časa svojega delovanja, ampak da je povsod ostal za njim spomin neizbrisen. Rojen dne 17. junija 1842 v Kropi je bil pokojnik v mašnika posvečen v leto 1865. ter na prvo službo poslan v Kočevje, kjer je deloval kot kaplan in direktor šole. Kot tak je leta 1868. spisal zgodovino kočevske šole. Po preteku petih let je bil poslan za kaplana v D. M. v Polju ter je leta 1873. postal župnik v Dovjem. Leta 1889. je dobil župnijo Gorje, katero je upravljal do svoje smrti. Z župnikom J. Ažmanom je umrl duhovnik, ljubljani od svojih duhovnikov, spoštovan od svojih duhovnih sobratov, čislani od svojih predstojnikov. V priznanje zaslug je bil leta 1897. imenovan kn.-šk. duhovnim svetnikom, od cesarja pa je prejel zlati zaslužni križec s krono. — Na delovanje tega odličnega duhovnika se ozremo še v posebnem podlistku. **Truplo bo jutri ob 10. uri dopoldne v »Leonisču« blagoslovljeno, odkoder truplo prepeljejo v cerkev sv. Petra, kjer bo peta libera, potem pa truplo prepeljejo v Gorje, da med svojimi ovčicami počiva in čaka vstajenja. Pogreb v Gorjah bo v petek dopoldne ob pol 11. uri. R. I. P.**

JANIČARJI OBNOVLJENI.

Turški vojni minister je sklenil, da obnovi janičarje, ki jih je leta 1826. ukazal poklati sultan Mahmud II. — Turški »Flottenverein« kupi 17.000-tonsko oklopnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

PROFESOR VERSTOVŠEK ZMAGAL I

Maribor, 5. julija. Zmaga profesorja Verstovška je gotova stvar, dasi še ni tu vseh podatkov. Profesor Verstovšek, kandidat »Kmečke zveze«, bo izvoljen za državnega poslanca z večino nad 1000 glasov. To je najlepši odgovor slovenskega ljudstva liberalnemu kričanju v čegavem taboru je ljudstvo. Liberalci, ki so okraj doslej imeli v rokah, so propadli. Doli z liberalci po celem Slovenskem!

VSE V RAZSULU. — ALI GRE PARLAMENT ALI BIENERTH.

Slovinci prisilili načelnika proračunskega odseka do demisije. — Poljaki zapustili vlado. — Slovenska obstrukcija se brezpogojno in uspešno nadaljuje.

Dunaj, 5. julija. V parlamentu je vse narobe. Vse komaj pričakuje ali zaključena sesija ali pa demisije nesposobne Bienerthove vlade, ki so ji Slovenci s svojo dosledno obstrukcijo in Poljaki, ki uvidevajo, da po sedanjih poti ne gre dalje, zadali zadnji udarec. Vlada in stranke klavne večine čakaj na definitivni sklep »Poljskega kola«, o katerem pa danes ni nobenega dvoma več, da zapusti vladno večino in pusti na cedilu Bienertha. Položaj je tako kritičen, da se je danes v narodnostnem odseku, koder so Nemci svojčas nameravali forcirati razpravo o Bienerthovih jezikovnih predlogih za Češko, sprejel predlog dr. Stranskega, da se seja z ozirom na krizo odgodi.

V proračunskem odseku nadaljujejo Slovenci dosledno in z največjo odločnostjo obstrukcijo. Danes se je začela seja budgetnega odseka ob 10. dopoldne. Zapisnikar dr. Korošec ni bral samo protokola, ampak tudi vse brežštevilne resolucije in predloge, kar je trajalo do 3/4 na 1. popoldne. Nato so sledili stvarni popravki. Prvi se oglašil poslanec »Slovenskega kluba« dr. Hočevar, ki govori izključno slovensko. Predsednik odseka dr. Chiari ga opetovano opominja, naj govori tako, da ga bo mogel razumeti, za kar se dr. Hočevar seveda ni niti najmanj zmenil. Nato pa Chiari ostane in pravi, da mu je nemogoče biti za predsednika odseku, v katerem se govori toliko jezikov, ker on ne more razumeti toliko jezikov in slediti razpravam, zato **odloži predsedstvo**. Ob enem sejo za četrt ure prekine, da bo mogel odsek primerne ukreniti. Izjava barona Chiarija vzbudi veliko presenečenje, zlasti pa med člani klavne večine, ki je mislila, da bo s svojim predsednikom zločila slovensko obstrukcijo.

Baron Chiari je izjavil, da predsedstva tako dolgo ne bo prevzel, dokler se vprašanje pravnega jezika definitivno ne reši. (Mož bo na to lahko do smrti mirno čakal.) Nato je šel Chiari k Bienerthu na konferenco. Po 1. uri se je seja zopet otvorila in je prevzel predsedstvo poslanec mladočeh Mastalka. Ta je izjavil, da bi bilo najbolje, če se z ozirom na splošni kritični položaj seja zaključi. Zdaj pa je večina, ki ni imela večine, v naglici zbornala vse svoje člane skupaj, ki so bili po zbor-

nici in drugod raztreseni, da bi Mastalkov predlog ne bil sprejet. Dr. Redlich stavi zato formalni predlog, da se takoj vrši volitev predsednika. Zdaj pa plane opozicija pokonci in burno protestira. Opozicijski poslanci tolčejo po mizi in zgrabijo stole ter z njimi na vso moč loputajo, poslanec Choc pa tako krepko kriči, da se sliši na koridor. Preplašena večina zato opusti svojo namero. Lah Concij stavi predlog, da se seja nadaljuje. Slovenci in Čehi se se hitro odstranili, da bi seja bila ne-sklepčna, toda medtem je večina že pri-gnala toliko svojih marljivih članov skupaj, da se je Concijev predlog sprejel z 29 glasovi proti 1 (Malik).

Nato se opozicija vrne v dvorano in seja nadaljuje. Hočevar nadaljuje slovensko svoje stvarno popravljanje. Ob 3. uri je Mastalka sejo prekinil. Slovenska obstrukcija je nezlomljiva in je večina že obupala, da ji bo kos, o čemer sploh ni več govora.

Dunaj, 5. julija. V seji narodnostnega odseka je bil danes na vrsti dr. Adlerjev predlog, da vlada subvencionira manjšinsko šolstvo. Poslanec dr. Stransky stavi z ozirom na to, da **bo vlada itak kmalu, če preje ne, saj začetkom septembra, morala demisionirati**, in da vsled tega nima zmisla, če se obravnava zdaj o predlogih, ki jih vlada itak ne bo mogla izpeljati, predlog, da se seja zaključi. Temu predlogu se je pridružil Dobernig, ki je izvajal, da je itak vsled slovenske obstrukcije v proračunskem odseku onemogočeno parlamentarno delo. Krščanski socialci so tudi bili za predlog Stranskega, pa z motivacijo, da šolstvo ne spada v kompetenco državnega zbora, ampak deželnih zborov. Predlog za odgoditev je bil končno sprejet z 22 glasovi zoper 15.

Dunaj, 5. julija. Seja brambnega odseka, ki bi se bil imel pečati z zakonsko predlogo o novem vojnem zboru, se je vsled nesklepčnosti morala odgoditi.

Dunaj, 5. julija. Zbornica bo danes ali jutri odgodena. **Gotovo je tudi, da bo tudi vlada morala demisionirati**, ker nima več večine. Najkasneje demisionira vlada septembra meseca. Imenujejo se že Bienerthovi nasledniki, n. pr. moravski cesarski namestnik Heinold, Bilinski itd., vendar so to le gole kombinacije.

DELEGACIJE.

Budimpešta, 5. julija. Ogrska zbornica gre takoj, ko reši zdaj predložene ji zakone, koncem tega meseca na počitnice, snide se pa zopet sredi septembra. Delegacije se snidejo šele novembra na Dunaju.

DR. SMODLAKA IZVOLJEN.

Split, 5. julija. Za državnega poslanca je izvoljen dr. Smodlaka z 4300 glasovi. Vsi ostali kandidati so dobili 1500 glasov.

KAKŠNIM LJUDEM BODO DALI UNIVERZO. — VELIKE IREDENTOVŠKE DEMONSTRACIJE V KOPRU.

Trst, 5. julija. To nedeljo je bilo v Kopru obiskat razstavo 6000 Lahov iz vseh krajev avstrijskega Primorja, zlasti veliko iz Dalmacije. Lah so se uvrstili v sprevid, na čelu jim »bersaglijersko« društvo iz Zadra v laških uniformah, kakor jih imajo v regnu. **Cel čas so kričali: »Evviva Italia!« »Abasso Austria!«** Pred municipijem je godba svirala Garibaldijevo himno. Na glavnem trgu jih je pozdravila županja z balkona z dvema deklicama; vsaka je imela drugačno cunjo v rokah, ki so vse tri tvorile barve zastave laškega kraljestva, kar je izzvalo zopetne iredentovske vzklike. **C. kr. torpedovko, ki je bila slučajno v pristanišču, pa je ravno odplula, je množica divje izžvižgovala.** Popoldne so se na slavnosti na morju iredentovske demonstracije ponavljale. Barke so bile okrašene z laško trikoloro. Vlada pa zdaj premišlja o tem, kako bi naredbenim potom Lahom, ki izžvižgujejo c. kr. torpedovke in pred okrajnim glavarstvom ob belem dnevu vpijejo: Doli z Avstrijo! dala za to še pravno fakulteto. Slovencem pa niti ljudske šole ne v Trstu! Naši poslanci naj, če le mogoče, to dejstvo osvetlijo v parlamentu, zakaj laški listi trdovratno molče o tej prireditvi, za katero bodo dobili od vlade še nagrado!

DVRNO GLEDALIŠČE POGORELO.

Peterburg, 5. julija. Carsko dvorno gledališče na Petrovem dvorcu je popolnoma pogorelo. Pogorelo je tudi poslopje, v katerem je nastanjeno upraviteljstvo gledališča. Kako je nastal požar, se ne ve. To poletje se ni igralo v gledališču. Bržkone je kak uslužbenec vrgel na gorljive stvari še gorečo cigareto. Carjeva družina biva sedaj vsa v revalskih vodah. Škoda znaša 500 tisoč rubljev.

TRGOVEC — VECKRATNI MORILEC.
Stettin, 5. julija. Trgovca Sauer-a so zaprli pri deželni sodišču v Stolpu, ker je osumljen, da je zastrupil s sublimatom neko služkinjo, s katero je imel ljubezensko razmerje. Zastrupil je tudi nekega učenca s sublimatom, ker je vedel za omenjeno razmerje. Čuje se, da je zastrupil tudi neko drugo deklico, ker se je hotel odtegniti očetovskim dolžnostim.

ANTIMILITARIZEM.
Praga, 5. julija. Bivši uradnik kolinske okrajne bolniške blagajne Trisa, ki je obsojen v znanem velikem antimilitarističnem procesu na eno leto ječe, je bil sedaj zopet obsojen na eno leto ječe pred kutnohorskim okrožnim sodiščem.

1936 **Zahvala.** 1

Povodom pogreba našega nepozabnega soproga ozir. brata, gospoda

Matevža Lampeta

posestnika, mnogoletnega župana in odbornika posojilnice in hranilnice ter kmetijskega društva v Črnem vrhu

se iskreno zahvaljujemo za spremstvo preč. duhovščini, občinskemu odboru, prostov. gasilnemu društvu, spoštovanemu učiteljskemu ter šolski mladini, hranilnici in posojilnici in kmetijskemu društvu za poklonitev venci in za spremstvo, spoštovanemu občinstvu in za sočutje žalosti.

V Črnem vrhu, dne 2. julija 1910

Marija Lampe roj. Mikuš vdova,
Marija Rupnik roj. Lampe sestra.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
4	9. zveč.	730.6	13.2	sl. zahod	oblačno	
5	7. zjut.	31.1	12.1	brezvetr.	sk. obl.	3.6
	2. pop.	30.9	21.2	sr. jvzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 13.0°, norm. 19.3°

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 5. julija.

Pšenica za oktober 1910	9.12
Rž za oktober 1910	9.22
Oves za oktober 1910	7.23
Koruza za julij 1910	5.41
Koruza za avgust 1910	5.51
Koruza za maj 1911	5.52

Efektiv:

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov, 667 100—1

1691 **Prodaja se takoj po nizki ceni** 3—1

vila „Zofija“

pot v Rožno dolino 216 pri Ljubljani.

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu določi 11 škatelej tako izbornu učinkujočih 3281

Salmijakovih pastil

(kašelj) lajšajočih, slez razkrajajočih

lekarka Piccoli v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževnega dvornega založnika. Ena škatljica 20 vin., 11 škatelej 2 kroni. Naročila po povzetju.

Enonadstropna hiša

s 5 sobami, zraven lep vrt, podobna villi, se prodaja iz proste roke v Rožni dolini pri Ljubljani 20 minut od Glavnega trga. Več se poizve pri gostilničarju 1934

Balija na Glinah preje Traun 5—1

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

4

Žalostnim srcem naznanjam, da je danes zvečer ob 10. uri, predviden s sv. zakramenti, umrl v Leonišču v Ljubljani moj ljubi brat

Janez Ažman

župnik v Gorjah, knezoškof. duhovni svetnik, bivši deželni poslanec, odlikovan z zlatim zaslužnim križcem

v 69. letu svoje starosti. Truplo prebalega pokojnika se dne 6. t. m. dopoldne ob 10. uri odpelje iz Leonišča v Gorje, kjer bo dne 8. julija ob pol 11. uri dopoldne pokopano.

Predragi rajniki se priporoča v pobožno molitev vsem prijateljem in znancem, posebno pa svojim duhovnim sobratom.

Ljubljana-Gorje, dne 4. julija 1910.

Simon Ažman
brat.

1931

1930

MILAN PELAN

blag. nik

Ljubljana, 5. julija 1910.

1930

E 378/10.

3

Oklic.

V kolodvorskem poslopu na Jesenicah, Gorenjsko prodajalo se bo na javni dražbi:

dne 12. julija t. l. ob 10. uri dopoldne in naslednje dni

čez 200 stolov in miz, 1 velika ledena omara, 1 bufetna omarica in miza, 10 zabojev z brštinom, 1 točilnica in 1 kuhinjska blagajna, 1 točilna miza, 19 dobro ohranjenih vinskih sodov od 100—200 l, 160 hektolitrov raznih vin, 10 hektolitrov raznega žganja, čez 2000 steklenic oz. boteljk raznih vin oz. šampanjcev, čez 2000 steklenic oz. boteljk raznih likerjev, čez 1000 steklenic raznih rudninskih vód. Kletna oprava in orodje, kava, riž, pecivo in slaščice;

dne 19. julija t. l. ob 10. uri dopoldne in naslednje dni

čez 1000 jedilnih garnitur iz srebra, alpake in jekla, service-ov, kuhinjske in gostilniške posode iz srebra, alpake in jekla, porcelana stekla in ila, razni kozarci za pivo in vino in steklenice, kuhinjsko in gostilniško perilo ter sobna oprava itd.

Reči, ki so prodani na dražbi, so v dobrem stanu, imajo približno vrednost 60.000 do 80.000 kron, ter se jih lahko ogleda neposredno pred dražbo.

C.-kr. okrajna sodnija v Kranjskigori,
odd. II., dne 4. julija 1910.

1933

Za kopalno sezono

obleke, plašče, frotir rjuhe in brisače, čevlje, avbe, klobuke, plavalne hlače in vse druge potrebščine priporoča

Modna trgovina P. Magdič

Ljubljana: nasproti glavne pošte.

1745 10-1

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu najljubšeje naznanjamo, da smo s

1. julijem t. l. otvorili na Dunajski cesti šte. 22. (nasproti kavarni »Evropa«)

1935

zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

konces. podjetje za električne naprave, napeljava elektr. luči in prenos moči, telefonske in brzojavne naprave.

Dobava in montiranje motorjev na bencin in petrolin ter Diesel-ovih motorjev. — V zalogi vedno v veliki izbiri: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni inštalac. material, mazilna olja in masti, sesalke, svetilniki za elektriko in plin ter sploh vse tehnične potrebščine.

sprejema vsakovrstna mehanična dela in popravila vsakovrstnih strojev. Dela se izvrše solidno, točno in po najnižjih cenah.

Mehanična delavnica

Proračuni na zahtevo zastoj.

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave.

Kleparskega učenca

se sprejme takoj z vso oskrbo od poštenih staršev,
Vinko Belec, Kranj, kleparski mojster. 1929

Dr. med. Avgust Levičnik

Ljubljana,
Sodna ulica šte. 11

ne ordinira od 7. julija do 1. avg.

1927

V četrtek, dne 7. t. m. dopoldne ob 9. uri se bode vršila

1932 **licitacija pohištva in dveh papagajev**

v hotelu „Ilirija“ II. nadstr., desno.

Lepa vila

se prodaja iz proste roke, obstoječa z dveh stanovanj, z najmodernejšim konforom urejena, s krasnim vrtom in na lepem prostoru blizu sv. Petra cerkve v Ljubljani. Kje pove upravništvo tega lista.

1892 1

1441

Koncerti

slov. filharmonije

se vrše vsaki dan

v hotelu »Tivoli«.

Začetek ob nedeljah in praznikih ob 1/2 10. uri dop., ob 3. uri pop. in ob 7. uri zvečer. Ob delavnikih ob 3. uri pop. in ob 7. uri zv.

Vstop vedno prost.

Sprejemem takoj spretnega žagarja

k venecijanerci na več klin; delo na akord in zanesljivo

hlapca

mesečna plača po dogovoru.

Ivan Markeš, hotelir v Bohinjski Bistrici. 1923

Zaradi prenovitve kavarne

je naprodaj jako ceno 1 biljard še 1 veliko zrcalo, okrogle in štirioglate kamenite mize iz belega marmorja, kavarniška blagajna, stojala za obleke, 3 lestenci za plin. — Vpraša se v kavarni Evropa v Ljubljani.

1905 6—1

Restavracija na juž. kolodvoru

(Jos. Schrey.)

Danes v torek 5. julija

veliki

ciganski koncert

priljubljene godbe

„Taras Misko“

Vstop prost. Začetek ob 8. uri zvečer.

Na številni obisk vabi velespoštovanjem

Jos. Schrey, restavrater.

1937

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.